

Plusdocument Ubbo Emmius, Winschoten

De negen aandachtspunten

1 Waarom?

Ubbo Emmius is een school (vmbo 1-4 en havo-vwo 1-3) in Winschoten. De school wil met het plusdocument zichtbaar maken hoe de leerling naast zijn school-PTA en overig schoolprogramma heeft gewerkt aan een brede voorbereiding op zijn toekomst. Het plusdocument toont de waardering van de school voor wat de leerling meer heeft geleerd en gedaan dan al blijkt uit de cognitief georiënteerde cijferlijst.

Leren voor het leven is het motto van de school; de school ziet de invulling daarvan als breder dan kennis, vaardigheden en competenties opgedaan binnen het school-PTA en overig schoolprogramma. Met het plusdocument wil de school bereiken dat de leerling in staat is om zijn individuele persoonlijke mogelijkheden buiten de school aan te tonen (aan bijvoorbeeld functionarissen in het vervolgonderwijs of op de arbeidsmarkt). Het plusdocument is niet bedoeld om de school te profileren.

Voor de school is het plusdocument een waardevol document naast het digitale loopbaandossier (gekoppeld aan de Talentenmap). De persoonlijke ontwikkeling in het licht van de loopbaancompetenties en het zo goed mogelijk regie leren te voeren over de eigen loopbaanontwikkeling, zijn voor de school belangrijke doelen. Het loopbaandossier is een essentieel onderdeel van het programma voor elke leerling. Het plusdocument gaat in op bijzondere talenten en persoonlijke ontwikkeling.

2 Voor wie?

Het plusdocument is als onderwijskundig en pedagogisch instrument bedoeld voor alle leerlingen in de school. De school ziet het plusdocument als een manier om in kaart te brengen waar de kwaliteiten van de leerlingen liggen en waar hun passie ligt. Het plusdocument kan aan de examenleerlingen meegegeven worden met het diploma, maar ook al eerder in het examenjaar als zij in gesprek gaan met de vervolgopleiding. Ook leerlingen die na havo-3 of vwo-3 hun opleiding elders voortzetten, krijgen een plusdocument mee, evenals tussentijdse vertrekkers.

3 Wat

Ubbo Emmius gebruikt als LOB-methode de Talentenmap. De Talentenmap stimuleert de vmbo-leerling om actief met zijn of haar schoolloopbaan bezig te zijn. Het uiteindelijke doel is een passende vervolgopleiding te vinden. Zowel in de onderbouw als in de bovenbouw werkt de school aan onderwerpen als wie ben ik; wat kan ik; wat wil ik; kan wat ik wil? Naast de Talentenmap wil de school volgend jaar gaan werken met het digitale loopbaandossier waarmee op dit moment in een pilot ervaring mee wordt opgedaan. Dit loopbaandossier is een tijdlijn met vormende ervaringen. De leerling geeft per ervaring aan wat hij gedaan heeft, reflecteert hierop en bedenkt vervolgacties. De soort ervaring kan uiteenlopen van een meeloopdag op het MBO, deelname aan de leerlingenraad, tot bijbaan of hobby. Het loopbaandossier wordt als een logboek gedurende de gehele schoolloopbaan (vanaf klas 1 tot en met 4) meegenomen en aangevuld. De leerling heeft de mogelijkheid het dossier te downloaden of te printen, zodat het gebruikt kan worden bij loopbaangesprekken, als plusdocument of als ondersteuning bij het zoeken van een stage of bijbaan.

Het digitale loopbaandossier vormt de bron voor het plusdocument. Op het uiteindelijke plusdocument komen de extra's te staan. Voorbeelden zijn de rol van gastheer of gastvrouw in een zorginstelling, het mede organiseren van grote evenementen, optreden in het theater (de school heeft een sterke praktische band met het theater), leerlingenraad, kantinehulp, lesgeven op een basisschool. Als een activiteit ook al onderdeel uitmaakt van het PTA, wordt deze niet vermeld op het plusdocument. Die grens kan van geval tot geval verschillend liggen.

Er is door de school besloten om vooralsnog alleen schoolgerelateerde activiteiten op te nemen in het plusdocument. Dat kunnen heel goed activiteiten zijn die buiten de school zijn uitgevoerd, maar alleen als deze worden gedaan in het kader van het onderwijs en zijn gevalideerd. De talenten en brede vorming worden uitgedrukt in competenties zoals organiseren, faciliteren, presenteren en sociale competenties. Een keuze voor cognitieve extra's komt met name bij de vmbo-leerlingen niet veel voor, maar kunnen ook een plek krijgen op het plusdocument.

4 Eigenaarschap

De school zet het plusdocument op als een document waarvan de verantwoordelijkheid in sterke mate bij de leerling ligt. De leerling maakt de keuze, al dan niet in overleg met de mentor, welke ervaringen en talenten een plek verdienen op het plusdocument. De school gaat echter na (via de mentor) of deze ervaringen gevalideerd of gecertificeerd zijn. Het document dat de school uiteindelijk aan de leerling meegeeft is, wordt ondertekend door de directeur van de school. Zodoende ligt het eigenaarschap van het plusdocument bij de school, de verantwoordelijkheid voor de keuze van de onderliggende activiteiten en talenten bij de leerling.

5 Wijze van verzamelen

Het plusdocument hangt nauw samen met het digitale loopbaandossier. Het plusdocument vormt een bewuste en overwogen selectie van onderdelen uit het totale loopbaandossier. Leerlingen starten in de brugklas met het loopbaandossier. Uit dit loopbaandossier haalt de leerling activiteiten voor zijn plusdocument.

De mentor en (eventueel externe) begeleider accorderen en vermelden een beoordeling en de hoeveelheid bestede tijd. Overigens hoort hier nog een vorm van validering bij, een eenvoudig certificaat dat de leerling in het portfolio uploadt (zie 6 Validering).

Doordat mentoren (en docenten) geregeld met de leerling op de inhoud van het loopbaandossier reflecteren in de vorm van loopbaangesprekken (drie maal per jaar), raakt het loopbaandossier langzaamaan met steeds meer informatie gevuld. Het digitale loopbaandossier wordt als zelfstandige applicatie gebruikt; er komt geen koppeling met het schooladministratiepakket.

6 Validering

Op het uiteindelijke plusdocument worden competenties vermeld en activiteiten die door de leerling zijn geselecteerd als ondersteuning ('bewijsstuk') voor de beheersing van die competenties. De leerling put voor deze activiteiten uit het digitale loopbaandossier en bespreekt deze met de mentor. Mentor en leerling bepalen of de activiteit vermeldenswaardig is voor op het plusdocument. Daarbij

checkt de mentor de bewijslast. De school streeft ernaar om de validering de vorm te geven van een eenvoudig standaarddocument dat de leerling deels zelf invult en laat ondertekenen door de begeleider van de activiteit. Het document wordt door de leerling geüpload in het digitale loopbaandossier en in die zin door de leerling beheerd. De mentor vinkt de competenties op het uiteindelijke plusdocument aan.

7 Vorm (informatierijkdom en uitstraling)

Het plusdocument is in ontwikkeling en de school verwacht in 2016 in de examenklassen een proeve van een eerste plusdocument mee te geven. Gezien de recente implementatie van het digitale loopbaandossier kan dit plusdocument nog niet gebaseerd zijn op een volledig gevuld loopbaandossier. Om ervaring met de plusdocumentgesprekken op te doen en de technische vraagstukken te verkennen, gaat de school bij de examenkandidaten inventariseren wat vermeldenswaardig zou zijn en welke competenties in het bijzonder tot ontwikkeling zijn gekomen.

Het plusdocument krijgt de vorm van een mooi vormgegeven officieel A4 op diplomapapier met aan de voorkant de persoonlijke gegevens van de leerling en op de achterkant de competenties en talenten die tot ontwikkeling zijn gebracht. Daarnaast de activiteiten waarop de conclusies zijn gebaseerd en de hoeveelheid bestede tijd. Tevens komt er een korte toelichting op de competentie(s) geschreven door de mentor. Voor dat laatste wil de school een set adequate typering ontwikkelen. De directeur ondertekent het plusdocument.

8 Productie

Nadat de leerling de keuzes voor de vulling van het plusdocument heeft gemaakt, wordt het plusdocument door de school gegenereerd en gedrukt. De school overweegt nog op welke wijze en op welk moment afronding en productie het meest waardevol zijn: praktisch gezien lijkt het voor de hand te liggen om een concept van het plusdocument mee te geven voordat de gesprekken met het vervolgonderwijs plaatsvinden. Echter, om de waardering van de school voor de leerling en de waarde van het document te onderstrepen, reikt de directeur het bij de diploma-uitreiking ondertekend uit. Eerder vindt een afrondend plusdocumentgesprek met de mentor plaats.

9 Communicatie

De doelen die de school nastreeft met het plusdocument zorgen ervoor dat vanaf de brugklas docenten en mentoren betrokken worden bij het loopbaandossier. Mentoren van het vierde jaar voeren het laatste loopbaangesprek van dat jaar als plusdocumentgesprek. Waarschijnlijk zal de afronding van het traject de meeste extra tijd en aandacht van mentoren vragen: welke competenties zijn vooral bij deze specifieke leerling tot bloei gekomen en welke woorden passen daar het best bij.

Het plusdocument vloeit voort uit de visie en missie van de school. Communicatie met alle betrokkenen is voor de school belangrijk. Er wordt een folder over het plusdocument ontwikkeld, op ouderavonden wordt aandacht aan het plusdocument besteed en intern is er aandacht voor de communicatie met mentoren voor het onderhouden van de mentorgesprekken over de brede vorming.

10 Ontwikkeltraject

De school is vorig schooljaar begonnen met de introductie van de talenturen in de brugklas. De komst van het begrip plusdocument heeft een aantal vraagstukken voor de school helderder gemaakt. De meest opvallende waren de afstemming met het loopbaandossier, het bepalen van de grens van wat er wel en niet op het plusdocument komt, het wel of niet hanteren van een minimumnorm in uren of punten voor vermelding op het plusdocument .

De school heeft nu de keuze gemaakt om in 2015-2016 aan de gediplomeerde leerlingen een plusdocument mee te geven, waarbij van de leerlingen een bescheiden activiteit wordt verwacht, namelijk het aangeven op een door de school aangegeven lijst wat de extra activiteiten zijn geweest; een terugblik omdat er tot nu toe geen registratie van de extra's plaatsvond. Hier ligt dan ook de eerste en waarschijnlijk meeste aandacht vragende extra activiteit voor de mentor: aangeven welke competenties vooral tot bloei zijn gekomen en daar enkele passende woorden bij formuleren. Het benoemen van een passende, beperkte set, competenties en het ontwikkelen van een passende set typering van leerlingkwaliteiten vraagt vermoedelijk het meeste denk- en afstemwerk.

Het daarop volgende schooljaar wordt deze werkwijze herhaald met de examenkandidaten waarna in de volgende jaren het systeem met het digitale loopbaandossier de informatie levert.

De contactpersonen (ambassadeurs) zijn Jaap Bakker en Cora Houweling

Plusdocument

Naam Caroline ....

Bij het diploma vmbo GL

Datum 01-07-2016

Persoonlijke ontwikkeling

Presenteren

Organiseren

Faciliteren

Sociale competenties

Vaardigheden en competenties

Deze leerling kan een goede planning opzetten. Zij is in staat te zorgen dat de doelen worden bereikt en de activiteiten volgens plan verlopen.

Talentontwikkeling

Sport

Muziek

Theater

Creativiteit

Dit heb je laten zien door

Deelname aan de leerlingenraad
klas 1 t/m 4

Handtekening Jaap Bakker,
directeur Ubbo Emmius Winschoten

.....

Plusdocument

Naam Dorine .....

Bij het diploma vmbo GL

Datum 01-07-2016

Persoonlijke ontwikkeling

Presenteren

Organiseren

Faciliteren

Sociale competenties

Talentontwikkeling

Sport

Muziek

Theater

Creativiteit

Vaardigheden en competenties

Dit document krijg je uitgereikt, omdat je bijzondere prestaties hebt verricht op het gebied van theater.

Dit heb je laten zien door

Dit heb je laten zien door je bijdrage aan de voorstelling "Oud Spoor"

Handtekening Jaap Bakker,
directeur Ubbo Emmius Winschoten

.....

Plusdocument

Naam Rosalie .....

Bij het diploma vmbo KB

Datum 01-07-2016

Persoonlijke ontwikkeling

Presenteren

Organiseren

Faciliteren

Sociale competenties

Vaardigheden en competenties

Deze leerling heeft zich tijdens haar schoolloopbaan bijzonder sociaal en behulpzaam naar anderen opgesteld. Zij heeft ruzies helpen voorkomen en geholpen bij het oplossen van problemen.

Talentontwikkeling

Sport

Muziek

Theater

Creativiteit

Dit heb je laten zien door

Je hebt dit laten zien door deelname aan het Peerproject

Handtekening Jaap Bakker,
directeur Ubbo Emmius Winschoten

.....